

Innhold

Kapittel 1		Andre frivillige tiltak	32
Et nytt århundre begynner – med en sosialt lagdelt skole i Kristiania	14	Sosialpedagogiske oppgaver	33
Prolog	16	Skoleledelse	36
Kontrastenes og innflytternes by	16	Lærerpersonalet	38
Kristiania ved hundreårsskiftet	16	Utstrakt kommunalt selvstyre	40
Barn i Kristiania	17	Skoletilbudet etter fullført folkeskole	42
Fra allmueskole til folkeskole – en helhetlig skolepolitikk	19	Overgangen fra folkeskolen til middel- skolen	42
Lovendringer	19	Kommunal middelskole i Kristiania	44
Sverdrups skoleprogram	20	Fortsettelsesskoler i Kristiania	46
Skolekommissjonen 1885	20	Yrkesopplæring i Kristiania	47
Styringen av skolen	21	Kommunalisering av høyere skoler	49
Den nye skoledagen	22	Et viktig skritt mot en ny skole	51
Den første «normalplan»	23	Et løft for skolen	51
Skolene i Kristiania	24	Debatt om den nye folkeskolen	52
Kommunale folkeskoler – private skoler	24	Kapittel 2	
Folkeskolene i Kristiania	25	Mellomkrigstid og reformtid	54
Elevtallet i folkeskolene	27	Enhetsskolen tar form	56
Fellesklasser eller kjønnsdelte klasser	28	Et historisk vedtak	56
Skolekjøkken	29	Enhetsskolekomiteen	56
Skolehager	30	Hva mente Kristiania skolestyre om enhetsskolen?	58

Kommunal satsing	59	Lærernes motstandskamp	108
Omfattende byggevirkosomhet	59	Et nytt regime i Norge	108
Undervisningstilbudet styrkes – økt lærertetthet	61	Nytt regime i Oslo	109
Helsearbeid i folkeskolen	62	Forsøk på nazifisering av skolen	111
Skoletannpleien	64	Økt press mot lærerne	114
Nedgangstider rammer skolen	66	Frontene skjerpes	117
Ny pedagogikk for en ny skole	67	Det dramatiske året 1942	121
Overlærer Anna Sethne	67	Brenselsferie og massearrestasjon av lærere	124
Sagene skole – en pionerskole	69	Med dampskipet «Skjerstad» mot Kirkenes	127
Skoleinspektør Bernhof Ribsskog	71	Lærerfronten konsolideres	128
Arbeidsskolen i Oslo finner sin form	72	Lærerne på tvangsarbeid i Kirkenes	129
Forsøk med nye arbeidsformer	73	Roligere tider	131
Nye læringsarenaer	76	Siste akt	132
Resultater fra Sagene-forsøkene	77	Seiersrus	132
Enhetsskolen lovfestes – folkeskolen får sin normalplan	78	Opprydding	133
Den parlamentariske skolekommissjon – samordning av skoletilbudet	78	Kapittel 4	
Lærerorganisasjonenes skolenemnd	81	Etterkrigstid og ny giv for Oslo-skolen	136
Nye lover vedtas	82	Gjenoppbygging og kommunesammenslåing	138
Den nye skoleordningen forberedes	83	Skolen i et fritt Oslo	138
Normalplanen for byfolkeskolen av 1939	87	Oslo og Aker kommune slås sammen	140
Hvordan virket normalplanen i skolehverdagen?	88	Flere elever – flere skoler – ny administrasjon	141
Kapittel 3		Pedagogisk virksomhet og administrative tiltak som styrker skolen	143
Krig og okkupasjon	90	Aktivitetspedagogikk i praksis	143
En annerledes skolehverdag	92	Skolebibliotek	148
Oslo blir hærtatt	92	Pedagogisk veiledning og situasjonen for ferdighetsfagene	149
Tyskerne rekvirerer skoler	93	Spesialundervisning	152
Skolene holdes i gang	94	Skolepsykologisk kontor	154
Den høyere skole	97	Skolehelsetjeneste	155
17. mai-feiring	98	Helseforebyggende arbeid	157
Konsekvenser for undervisningen	99	Faglige og pedagogiske kurs	160
Helseforebyggende tiltak	103	Bladet Osloskolen	160
Matauk	106	Skole- og kulturfilm. Skolekringkastingen	161
Tapt skolegang	107		

Fritidssystemer	161	Skolens innhold – Læreplan for forsøk	
Skolekonserter	162	med 9-årig skole	197
Kunst i skolen	164	Kompetansespørsmålet	200
Skolen i samfunnet	164	Revidert forsøksplan	200
Samarbeid hjem – skole	164	Sammensetning av klassene på	
Foreldreaksjonen mot samnorsk	165	ungdomstrinnet	201
Lærerstreik	166	Hvem skal undervise i den 9-årige	
På vei mot en ny skoleordning	169	skolen?	202
Samordningsnemnda for skoleverket	169	Omfattende byggevirkosomhet	204
Forsøkslov og forsøksråd	170	Støttefunksjoner for Oslo-skolen	206
Linjedelt ungdomsskole i Oslo	172	Avdeling for pedagogisk forskning	
Linjedelt ungdomsskole tar form	175	og forsøk	206
Sandaker kombinerte videregående skole	177	Oslo-skolens AV-sentral	208
		Pedagogisk senter	210
Kapittel 5		Obligatorisk 9-årig grunnskole lovfestes	211
Forsøk med 9-årig obligatorisk skole	180	Folkeskolekomiteens forslag	211
Diskusjoner, forberedelser og beslutninger	182	Stortingets behandling og vedtak	213
Oslos utgangspunkt	182	En ny og bedre skole?	214
Forslag om felles folkeskolelov for by og land	183		
Framholdsskolen og realskolen står for fall	185	Kapittel 6	
Forberedelse av forsøk med 9-årig obligatorisk skole i Oslo	186	Syttiårene – et tiår med grunnleggende skolereformer	216
Plankomiteen for innføring av 9-årig skole i Oslo	188	Ny skoleledelse i Oslo får store utfordringer	218
Valg av skolestruktur i Oslo	189	Et nytt skoleverk i Oslo	218
Prinsippvedtak om 9-årig obligatorisk skole i Oslo	189	Oslo-skolen får skolesjef og nytt lederteam	218
Departementet stikker kjepper i hjulene	190	Ny læreplan for grunnskolen	220
Skepsis til Oslos 7 + 2-modell	190	Læreplan og regelverk for den nye grunnskolen	220
Oslo justerer sitt opplegg	192	Skoleåret 1971/72 – et informasjonsår	222
Oslo responderer på nytt utspill fra departementet	192	Stortinget behandler Mønsterplan for grunnskolen	223
Enda et hinder før avtalen endelig kan inngås	195	Mønsterplanen	224
Ny skoleordning med mange utfordringer	196	Oslo tar i bruk Mønsterplanen	227
Konsekvenser for høyere skoler	196	Debatt om grunnskolen	231
		Endret lovverk for en felles grunnskole	233
		Skolens indre arbeid	234
		Trivsel i skolen	234

Omlegging av begynnerundervisningen	236	Økonomiske ressurser til skolen	276
Forsøksordnet ungdomsskole	237	Omfattende lokalt forsøksarbeid i	
Skolevurdering	237	grunnskolen og videregående skole	276
Forsøk med og utvikling av enkeltfag	238	Ny modell for forsøksarbeidet	276
Aktivitetstilbud supplerer undervisningen	238	Oslo gjør forsøk etter ny modell	276
Kulturtilbud	238	Behov for endringer i videregående skole	282
Oslo kommunale musikksskole	240	Erfaringer så langt	282
Fritidssysler	240	Stortingsmelding med nye mål	284
Barnas gård	241	Nye utredninger og nye forsøk	285
Fritidshjem	242	Mønsterplanen revideres	288
En ny videregående skole tar form	242	Behov for forbedringer	288
Gjelsvikutvalget	242	Revisjonsarbeidet – en faglig og	
Reformgymnasene	244	politisk prosess	288
Steenkomiteen	245	Revidert mønsterplan for grunnskolen	
Toårig grunnkurs i Oslo	248	– M85	289
Samordning av yrkesfagene	249	Regjeringsskifte og ny revidert	
Lov om videregående opplæring	250	mønsterplan (M87)	290
Bruksplan for Oslo-skolen	252	Oslo tar i bruk M87	291
Opplæring i eget distrikt – endringer i		Datateknologiens inntog i skolen	293
bosettingsmønsteret	252	Stortingsmeldingen	293
Flere videregående skoler	254	Oslo-skolens satsing	293
Nye etapper i arbeidet med skole-		Krisesyntomer og læreropprør	295
bruksplanen	255	Skolen i krise?	295
Nye elevgrupper	256	Lærerne i opprør	297
Voksenopplæring – rettferdighet		Ny arbeidsavtale for lærerne	298
i ettertid	256	Mot nye reformer	300
Elever med fremmedspråklig bakgrunn	257	«Mer kunnskap til flere»	300
		Utredninger om andre utdannings-	
Kapittel 7		spørsmål	300
Åttiårene – tiåret mellom de store		Kapittel 8	
skolereformene	264	Nittiårene – viktige organisatoriske forhold	
Kritiske syn på skolereformen	266	avklares, og omfattende læreplanendringer	
Skole for en ny tid	266	gjennomføres	302
Oppfølging av Mønsterplanens		Nye organisatoriske utfordringer i Oslo	304
intensjoner – OMI	271	Ny giv for Oslo-skolen	304
Læreplandebatt	272	Målstyring i skolen	304
Stortingsmelding om utvikling av		Grunnskolen til bydelene?	307
grunnskolen	273		

Skolestyret nedlegges	310	Med et ben i hver folkeskolelov	354
Oslo-skolen mot år 2000	311	Fra lokal-private til lokal-offentlige middelskoler	355
Vold og mobbing – et økende problem	313	Oppslutning om pragmatiske løsninger	358
Grunnleggende reformer under et samlet sikte	316	Sognevis drift av de høyere skolene påvirket folkeskolen	360
Nittitallsreformene	316	Vekst som krevde en skoleadministrasjon	361
«Kunnskap og kyndighet» – reformer i videregående skole	319	De nye overlærerne	363
Reform 94 forberedes – lov og læreplan	320	Omfattende utbygging	366
Oslo iverksetter Reform 94	321	Klasserommet skolens kjerne	368
Strukturreform	324	Spesialrommene 1930-årenes store utfordring	371
Oppstart og vurdering av Reform 94	326	Overgangen til den nye skoleordningen i Aker	374
Inntaksregler for videregående skole i Oslo	326	Aker-skolene under okkupasjonen	376
Hva gjør skolen med umotiverte elever?	328	«Seierherren vender hjem» – mulig metafor med noen lokale og riks- relevante konklusjoner	377
Oslo forbereder grunnskole reformen – Reform 97	328		
«... Vi smaa, en Alen lange» – storting- smelding om grunnskolen	330	Oversikter	381
Prinsipper for læreplan for 10-årig grunnskole	334	Milepæler i skolen 1900–2000	381
Skolestart i Oslo med Reform 97	336	Ledere av skolestyrene	385
På vei mot en ny grunnskole i Oslo – evaluering av reformarbeidet	342	Skoleinspektører/skolesjefer/direktør	386
Ny felles lov for grunnopplæringen	343	Kilder	386
Epilog	347	Primærkilder	386
		Gjennomgående litteratur	386
		Jubileumsberetninger fra skoler	387
		Tidsskrifter	387
		Litteratur knyttet til de enkelte kapitlene	387
Aker – landkommune med fire sogn og hovedstad i fanget		Sak- og navneregister	392
Hovedtrekk og sentrale personer i Aker-skolens historie 1900–1948			
skrevet av Knut Jordheim	351	Fotografier	400
Innledende bemerkninger	351		
Et herred med fire sogn	351		